

Република Србија
Министарство финансија

БИЛТЕН

СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И
СТРУЧНА МИШЉЕЊА ЗА ПРИМЕНУ
ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

број 3
март 2015.
година LV
ISSN 0354 - 3242

БИЛТЕН
СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА
ЗА ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 3
март 2015.
година LV
ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
БЕОГРАД

Оснивач и издавач
Министарство финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20
www.mfin.gov.rs

(Оснивачка и издавачка права преузета од Министарства финансија СРЈ на основу Споразума о преносу оснивачких права бр. 651-01-1/2003)

За издавача
др Душан Вујовић, министар финансија

Уређивачки одбор
Горана Грозданић, Ирина Стевановић Гавровић,
Весна Хрељац Ивановић, мр Јасмина Кнежевић

Главни уредник
Горана Грозданић
посебни саветник министра финансија

Уредник
мр Јасмина Кнежевић
jasmina.knezevic@mfin.gov.rs

Редакција
БИЛТЕН Службена објашњења и стипична мишљења
за примену финансијских прописа
Министарство финансија Републике Србије
Кнеза Милоша 20, 11000 Београд
Тел. 011/3642 659

Припрема и штампа
Штампарија Министарства финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20

Тел. 011/3642 659 bilten@mfin.gov.rs

Билтен излази месечно.
Copyright © 2003-2015 by Министарство финансија Републике Србије
Сва права задржана.

САДРЖАЈ

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

1. Пореска ослобођења, олакшице, односно подстицаји прописани пореским законима који могу имати утицај на пословање привредних субјеката 7

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Годишњи порез на доходак грађана за 2014. годину 29
-

**ПОРЕСКИ ПОСТУПАК
И ПОРЕСКА АДМИНИСТРАЦИЈА**

1. Да ли порески обвезник има право да надлежном пореском органу поднесе захтев за понављање поступка када надлежни суд правоснажном пресудом утврди да је уговор који је представљао правни основ за утврђивање пореских обавеза ништав? 39

Ф И Н А Н С И Ј С К И С И С Т Е М

ПЛАТНИ ПРОМЕТ

1. Да ли постоји могућност исплате готовог новца из пазара малопродајног објекта коришћењем платних картица потрошача, у смислу одредби Закона о платном промету? 43
-

РАЧУНОВОДСТВО

1. Евидентирање трошкова у пословним књигама правног лица везаних за учеснике на одређеном догађају, који су пословни партнери конкретног правног лица, као што су трошкови путовања, смештаја и исхране, као и штампања рекламне материјала, брошура и сл. 47
2. Начин вредновања недовршене производње пољопривредних култура на дан 31. децембар текуће године на основу МРС 41: Пољопривреда. . . 49

РЕГУЛИСАЊЕ ОБАВЕЗА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ПО ОСНОВУ ЗАЈМА ЗА ПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ

1. Предлог за измене Закона о регулисању обавеза Републике Србије по основу зајма за привредни развој којима би се омогућило оним уплатиоцима зајма који нису били у могућности да изврше пријаву свог потраживања у прописаном року, због околности да су били на привременом боравку у иностранству, да остваре право на повраћај уплаћених средстава за зајам за привредни развој, увећана за каматну стопу до дана исплате. 53
-

ПОДСЕТНИК

Финансијски прописи донети у марту
2015. године57

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

1. Пореска ослобођења, олакшице, односно подстицаји прописани пореским законима који могу имати утицај на пословање привредних субјеката

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00041/2015-04 од 26.3.2015. год.)

1. Са аспекта Закона о порезу на додату вредност

Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14–др. закон и 142/14, у даљем тексту: Закон о ПДВ) прописана су групе пореских ослобођења, и то: пореска ослобођења са правом на одбитак претходног пореза, пореска ослобођења без права на одбитак претходног пореза и пореска ослобођења код увоза добара (одредбе чл. 24, 25. и 26. Закона о ПДВ).

1.1. Пореска ослобођења са правом на одбитак претходног пореза (члан 24. Закона о ПДВ)

ПДВ се не плаћа на:

– превозне и остале услуге, које су повезане са увозом добара, ако је вредност тих услуга садржана у основици из члана 19. став 2. Закона о ПДВ;

– промет добара која обвезник или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство;

– унос добара у слободну зону, превозне и друге услуге корисницима слободних зона које су непосредно повезане са тим уносом и промет добара и услуга у слободној зони, за које би обвезник – корисник слободне зоне имао право на одбитак претходног пореза када би та добра или услуге набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне;

– промет добара која су у поступку царинског складиштења;

– отпремање добара у слободне царинске продавнице отворене на ваздухопловним пристаништима отвореним за међународни саобраћај на којима је организована пасошка и царинска контрола ради продаје путницима у складу са царинским прописима (у даљем тексту: слободне царинске продавнице), као и на испоруку добара из слободних царинских продавница;

– услуге радова на покретним добрима набављеним од стране иностраног примаоца услуге у Републици, или која су увезена ради оплемењивања, оправке или уградње, а која после оплемењивања, оправке или уградње, испоручилац услуге, инострани прималац или треће лице, по њиховом његовом налогу, превози или отпрема у иностранство;

– превозне и остале услуге које су у непосредној вези са извозом, транзитом или привременим увозом добара, осим услуга које су ослобођене од ПДВ без права на порески одбитак у складу са Законом о ПДВ;

– услуге међународног превоза лица у ваздушном саобраћају, с тим што за нерезидентно ваздухопловно предузеће пореско ослобођење важи само у случају узајамности;

– испоруке летилица, сервисирање, поправке, одржавање, чартерисање и изнајмљивање летилица, које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају, као и испоруке, изнајмљивање, поправке и одржавање добара намењених опремању тих летилица;

– промет добара и услуга намењених непосредним потребама летилица које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају;

– услуге међународног превоза лица бродовима у речном саобраћају, с тим што за нерезидентно предузеће које врши међународни превоз лица бродовима у речном саобраћају пореско ослобођење важи само у случају узајамности;

– испоруке бродова, сервисирање, поправке, одржавање и изнајмљивање бродова, који се претежно користе уз накнаду у међународном речном саобраћају, као и испоруке, изнајмљивање, поправке и одржавање добара намењених опремању тих бродова;

– промет добара и услуга намењених непосредним потребама бродова који се претежно користе уз накнаду у међународном речном саобраћају;

– испоруке злата Народној банци Србије;

– добра и услуге намењене за: службене потребе дипломатских и конзуларних представништава, службене потребе међународних организација, ако је то предвиђено међународним уговором, личне потребе страног особља дипломатских и конзуларних представништава, укључујући и чланове њихових породица, личне потребе страног особља међународних организација, укључујући чланове њихових породица, ако је то предвиђено међународним уговором;

– промет добара и услуга који се изврши у складу са уговорима о донацији закљученим са државном заједницом Србија и Црна Гора, односно Републиком, ако је тим уговором предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза, у делу који се финансира добијеним новчаним средствима осим ако ратификованим међународним уговором није друкчије предвиђено;

– промет добара и услуга који се врши у складу са уговорима о кредиту, односно зајму, закљученим између државне заједнице Србија и Црна Гора, односно Републике и међународне финансијске организације, односно друге државе, као и између треће стране и међународне финансијске организације, односно друге државе у којем се Република Србија појављује као гарант, односно контрагарант, у делу који се финансира добијеним новчаним средствима, ако је тим уговорима предвиђено да се из добијених новчаних средстава неће плаћати трошкови пореза;

– промет добара и услуга који се врши на основу међународних уговора, ако је тим уговорима предвиђено пореско ослобођење, осим међународних уговора из члана 24. став 1. тач. 1ба) и 1бб) Закона о ПДВ;

– услуге посредовања које се односе на промет добара и услуга из члана 24. став 1. тач. 1)–1б) Закона о ПДВ.

Пореско ослобођење из члана 24. став 1. Закона о ПДВ примењује се и ако је накнада, односно део накнаде наплаћен пре извршеног промета.

Ослобођење из члана 24. став 1. тачка 1б) подтач. (1) и (3) Закона о ПДВ се остварује под условом реципроцитета, а на основу потврде министарства надлежног за иностране послове.

1.2. Пореска ослобођења без права на одбијак претходног пореза (члан 25. Закона о ПДВ)

ПДВ се не плаћа у промету новца и капитала, и то код:

- пословања и посредовања у пословању законским средствима плаћања, осим папирног и кованог новца који се не користе као законско средство плаћања или има нумизматичку вредност;
- пословања и посредовања у пословању акцијама, уделима у друштвима и удружењима, обвезницама и другим хартијама од вредности, осим пословања које се односи на чување и управљање хартијама од вредности;
- кредитних послова, укључујући посредовање, као и новчаних позајмица;
- преузимања обавеза, гаранција и других средстава обезбеђења, укључујући посредовање;
- пословања и посредовања у пословању депозитима, текућим и жиро рачунима, налозима за плаћање, као и платним прометом и дознакама;
- пословања и посредовања у пословању новчаним потраживањима, чековима, меницама и другим сличним хартијама од вредности, осим наплате потраживања за друга лица;
- пословања друштва за управљање инвестиционим фондовима у складу са прописима којима се уређују инвестициони фондови;
- пословања друштва за управљање добровољним пензијским фондовима у складу са прописима којима се уређују добровољни пензијски фондови и пензијски планови.

ПДВ се не плаћа и на промет:

- услуга осигурања и реосигурања, укључујући пратеће услуге посредника и агента (заступника) у осигурању;
- земљишта (пољопривредног, шумског, грађевинског, изграђеног или неизграђеног), као и на давање у закуп тог земљишта;
- објеката, осим првог преноса права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката и првог преноса власничког удела на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката, као и промета објеката и власничких удела на објектима у случају када је уговором на основу којег се врши промет тих добара, закљученим између обвезника ПДВ, предвиђено да ће се на тај промет обрачунати ПДВ, под условом да стизалац обрачунати ПДВ може у потпуности одбити као претходни порез;
- добара за која при набавци обвезник није имао право на одбитак претходног пореза;
- добара за која је у претходној фази промета постојала обавеза плаћања пореза у складу са законом којим се уређују порези на имовину;
- услуга закупа станова, ако се користе за стамбене потребе;
- удела, хартија од вредности, поштанских вредносница, таксених и других важећих вредносница по њиховој утиснутој вредности у Републици, осим власничких удела из члана 4. Закона о ПДВ;
- поштанских услуга од стране јавног предузећа, као и са њима повезаних испорука добара;

– услуга које пружају здравствене установе у складу са прописима који регулишу здравствену заштиту, укључујући и смештај, негу и исхрану болесника у тим установама, осим апотека и апотекарских установа;

– услуга које пружају лекари, стоматолози или друга лица у складу са прописима који регулишу здравствену заштиту;

– услуга и испоруке зубне протетике у оквиру делатности зубног техничара, као и испорука зубне протетике од стране (стоматолога);

– услуга социјалног старања и заштите, дечје заштите и заштите младих, услуга установа социјалне заштите, као и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга од стране лица регистрованих за обављање тих делатности;

– услуга образовања (предшколско, основно, средње, више и високо) и професионалне преквалификације, као и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга од стране лица регистрованих за обављање тих делатности, ако се ове делатности обављају у складу са прописима који уређују ту област;

– услуга јавног радиодифузног сервиса, осим услуга комерцијалног карактера;

– услуга приређивања игара на срећу.

Ако је обвезник ПДВ при набавци добара могао да оствари право на одбитак дела претходног пореза у складу са чланом 30. Закона о ПДВ, не примењује се пореско ослобођење из члана 25. став 2. тачка 3а) Закона о ПДВ.

1.3. *Пореска ослобођења код увоза добара (члан 26. Закона о ПДВ)*

ПДВ се не плаћа на увоз добара:

- чији промет је у складу са чланом 24. став 1. тач. 5), 10), 11) и 13)–16в) и чланом 25. став 1. тач. 1) и 2) и став 2. тач. 5) и 10) Закона о ПДВ ослобођен ПДВ;
- која су извезена, а која се у Републику враћају непродата или зато што не одговарају обавезама које проистичу из уговора, односно пословног односа на основу којег су била извезена;
- која се, у оквиру царинског поступка, уносе у слободне царинске продавнице;
- по основу замене у гарантном року;
- која се, у оквиру царинског поступка, привремено увозе и поново извозе, као и стављају у царински поступак активног оплемењивања са системом одлагања;
- која се, у оквиру царинског поступка, привремено извозе и у непромењеном стању поново увозе;
- за која је, у оквиру царинског поступка, одобрен поступак прераде под царинском контролом;
- у оквиру царинског поступка, над транзитом робе;
- за која је, у оквиру царинског поступка, одобрен поступак царинског складиштења;
- за која је у складу са чланом 217. став 1. тачка б) Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 18/10) прописано ослобођење од царине, осим на увоз моторних возила (роба коју лица, осим физичких, бесплатно приме из иностранства или је набаве од средстава која су добила из иностранства као новчану помоћ, ако је намењена отклањању последица проузрокованих елементарним непогодама (земљотреси,

поплаве, суше, еколошки удеси и сл.), ратом или оружаном сукобом).

2. Са аспекта Закона о акцизама

Према одредби члана 19. Закона о акцизама („Сл. гласник РС“, бр. 22/01, 73/01, 80/02, 80/02–др. закон, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04, 46/05, 101/05–др. закон, 61/07, 5/09, 31/09, 101/10, 43/11, 101/11, 93/12, 119/12, 47/13, 68/14–др. закон и 142/14), прописано је да се акциза не плаћа на акцизне производе:

1. које извози произвођач;
2. које произвођач, односно увозник продаје за:
 - службене потребе дипломатских и конзуларних представништава;
 - службене потребе међународних организација, ако је то предвиђено међународним уговорима;
 - личне потребе страног особља дипломатских и конзуларних представништава, укључујући и чланове њихових породица;
 - личне потребе страног особља међународних организација, укључујући и чланове њихових породица, ако је то предвиђено међународним уговорима;
3. деривате нафте, биогорива и биотечности које продаје произвођач, односно увозник, а чији се промет врши на основу међународног уговора, ако је тим уговором предвиђено ослобођење од плаћања акцизе;
4. које произвођач, односно увозник отпрема ради продаје у авионима и бродовима који саобраћају на међународним линијама, као и на производе који се отпремају у слободне царинске продавнице отворене на

ваздухопловним пристаништима отвореним за међународни саобраћај на којима је организована пасошка и царинска контрола ради продаје путницима у складу са царинским прописима;

5. гориво за млазне моторе–керозин (петролеј) које произвођач продаје непосредно крајњем кориснику (власнику) за авио сврхе, односно увозник увози за себе ради непосредног коришћења у авио сврхе или за корисника (власника) који то гориво непосредно користи у авио сврхе;

6. цигарете, односно алкохолна пића које је произвођач по одобрењу или на основу налога надлежног органа уништио, а обележене су контролним акцизним маркицама.

Такође, Законом о изменама и допунама Закона о акцизама („Сл. гласник РС“, бр. 142/14) прописано је да се акциза не плаћа до 31. децембра 2015. године, и на:

1) течни нафтни гас (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2711 12 11 00 до 2711 19 00 00) и остале деривате нафте који се добијају од фракција нафте које имају распон дестилације до 380°C (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 11 00, 2710 12 15 00, 2710 12 21 00, 2710 12 25 00, 2710 12 90 00, 2710 19 11 00, 2710 19 15 00, 2710 19 29 00, 2710 19 31 00, 2710 19 35 00, 2710 19 99 00, 2710 20 90 19 и 2710 20 90 99), који се користе као сировина и енергенти у процесима фракционе дестилације ради даље полимеризације, парног крековања и екстракције бутадиена, као и на производе који се добијају из процеса фракционе дестилације ради даље полимеризације, парног крековања, екстракције бутадиена и производње МТВЕ (Metil Tercijalni Butil Eтар);

2) течни нафтни гас и то за лаке утечњене угљоводонике из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2711 19 00 00 у случају када се као сировине користе у производњи течног нафтног гаса и примарног бензина у процесима сепарације.

Поред тога, Законом о акцизама уређен је и институт рефакције плаћене акцизе.

Према одредби члана 39. Закона о акцизама право на рефакцију плаћене акцизе има лице које је извезло акцизни производ набављен у земљи непосредно од произвођача акцизног производа.

Сходно одредби члана 9. ст. 3. и 4. Закона о акцизама прописано је да купац – крајњи корисник деривата нафте, биогорива и биотечности из става 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 7) овог члана, кроз купопродајну цену деривата нафте, биогорива и биотечности сноси трошак пуног износа акцизе који је прописан ставом 1. овог члана, али остварује право на рефакцију плаћене акцизе у складу са чл. 39а и 39б овог закона у зависности од намене за које се деривати нафте, биогорива и биотечности користе.

Купац – крајњи корисник деривата нафте, биогорива и биотечности из става 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 7) овог члана, остварује право на рефакцију плаћене акцизе у износу који представља разлику износа утврђеног у ставу 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 7) овог члана и износа акцизе из става 5. овог члана.

Наиме, према одредби члана 39а Закона о акцизама купац – крајњи корисник који деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3), 5) и 7) овог закона, користи за транспортне сврхе, као и превоз терета у

унутрашњем речном саобраћају, односно за грејање, може остварити рефакцију плаћене акцизе на те деривате нафте, биогорива и биотечности, под условом да те деривате нафте, биогорива и биотечности набавља од увозника, односно произвођача, да је на те деривате нафте, биогорива и биотечности увозник, односно произвођач платио прописани износ акцизе, да је купац – крајњи корисник платио рачун у коме је исказан обрачунати износ акцизе, а када се ови деривати нафте, биогорива и биотечности продају купцу – крајњем кориснику преко овлашћеног дистрибутера тих деривата нафте, биогорива и биотечности, купац – крајњи корисник остварује право на рефакцију плаћене акцизе под условом да поседује фискални исечак, односно рачун да је платио те деривате нафте, биогорива и биотечности.

Право на рефакцију плаћене акцизе остварује се у зависности од намене за које се деривати нафте, биогорива и биотечности користе.

Право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биогорива из члана 9. став 1. тач. 3), 5) и 7) овог закона, који се као моторно гориво користе за транспортне сврхе, остварује лице које обавља делатност превоза лица и ствари у складу са прописима којима се уређује друмски превоз лица и ствари.

Право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3), 5) и 7) овог закона, који се користе за грејање, остварује лице ради загревања пословног простора.

Право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте из члана 9. став 1. тачка 3) овог закона остварује лице које моторно гориво користи за погон бродова за превоз терета у унутрашњем речном саобраћају.

Право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биогорива из члана 9. став 1. тач. 3), 5) и 7) овог закона има и произвођач, односно увозник истих када их користи за сопствене потребе у транспортне сврхе.

Такође, према одредби члана 39а Закона о акцизама купац – крајњи корисник који деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3), 4), 5), 6) и 7) овог закона користи као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе, може остварити рефакцију плаћене акцизе на те деривате нафте и биотечности, под условом да те деривате нафте и биотечности набавља од увозника, односно произвођача, да је на те деривате нафте и биотечности увозник, односно произвођач платио прописани износ акцизе и да је купац – крајњи корисник платио рачун у коме је исказан обрачунати износ акцизе.

Право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. тач. 3) и 7) овог закона, који се користе као енергетско гориво у производњи електричне и топлотне енергије, остварује лице које се у складу са прописима којима се уређује област енергетике бави производњом електричне и топлотне енергије.

Право на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 3), 4), 5) и 6) овог закона за индустријске сврхе, остварује лице које те деривате нафте користи за индустријске сврхе.

3. Са аспекта Закона о порезима на имовину

Законом о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 45/02–УС, 80/02, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11,

78/11, 57/12–УС, 47/13 и 68/14–др. закон, у даљем тексту: ЗПИ) уређује се порез на имовину, порез на наслеђе и поклон и порез на пренос апсолутних права.

Ослобођења од пореза на имовину прописана су чланом 12. ЗПИ и чланом 39. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 47/13), према којима су предузећа ослобођена пореза по том основу за непокретности:

– пољопривредно и шумско земљиште које се поново приводи намени – пет година, рачунајући од почетка привођења намени, ако није трајно дато другим лицима ради остваривања прихода;

– путеве, пруге и друга добра у општој употреби у јавној својини, према прописима којима се уређује јавна својина, као и на изграђене обале за пристајање пловила (кејске зидове и сличио), бродске преводнице, маневарску површину и полетно-слетне стазе на аеродромима, ако нису трајно дати другим лицима ради остваривања прихода;

– водно земљиште и водне објекте који су уписани у регистар катастра водног добра, односно катастра водних објеката, осим на објекте за узгој риба (рибњаке), ако нису трајно дати другим лицима ради остваривања прихода;

Изузетно, за 2014. и 2015. годину, порез на имовину не плаћа се на водно земљиште и на водне објекте за које је издата правоснажна водна сагласност, односно за које се водна дозвола не издаје у складу са законом којим се уређују воде, осим на објекте за узгој риба (рибњаке) ако нису трајно дати другим лицима ради остваривања прихода.

– земљиште – за површину под објектом на који се порез плаћа, осим:

- на земљиште под складишним или стоваришним објектом;
- када обвезник у пословним књигама не исказује посебно вредност земљишта и вредност објеката побројаних у члану 7. став 4. ЗПИ;
- које је трајно дато другим лицима ради остваривања прихода;
 - склоништа људи и добара од ратних дејстава, ако нису трајно дата другим лицима ради остваривања прихода;
 - објекте обвезника коме је пољопривреда претежна регистрована делатност, који су намењени и користе се искључиво за примарну пољопривредну производњу, у складу са законом којим се уређује пољопривредно земљиште, који нису трајно дати другим лицима ради остваривања прихода;
 - објекте, односно делове објеката који у складу са прописима непосредно служе за обављање комуналних делатности, који нису трајно дати другим лицима ради остваривања прихода;
 - кад укупна основица за све непокретности једног обвезника на територији јединице локалне самоуправе не прелази износ од 400.000 динара – ако нису трајно дате другим лицима ради остваривања прихода;
 - које обвезник – ималац права из члана 2. ЗПИ без накнаде уступи на коришћење лицу прогнаном после 1. августа 1995. године – ако прогнано лице и чланови његовог породичног домаћинства не остварују приходе, изузев прихода од земљишта које је предмет опорезивања;
 - које од настанка пореске обавезе исказује у својим пословним књигама као добро искључиво намењено даљој

продаји – не плаћа се за годину у којој је пореска обавеза настала, као ни за годину која следи тој години.

Трајним давањем другим лицима сматра се свако уступање непокретности другом лицу уз накнаду, које у току 12 месеци, непрекидно или са прекидима, траје дуже од 183 дана.

Ослобођења од пореза на наслеђе и поклон прописана су чланом 21. ЗПИ, а предузећа их могу остварити када су:

- наследници, односно поклонопримци амбулантних возила, специјалних путничких возила за обуку кандидата за возаче са уграђеним дуплим ножним командама, као и путничких возила за такси и „rent a car“ који су посебно означени;

- примаоци донације по међународном уговору који је закључила Република Србија, када је тим уговором уређено да се на добијен новац, ствари или права, неће плаћати порез на поклон;

- на имовину примљену од Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Министарство финансија напомиње да се поклоном, као предметом опорезивања порезом на поклон, не сматра:

- пренос без накнаде права на непокретностима и покретним стварима из члана 14. ст. 1. до 3. ЗПИ на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са прописима којима се уређује порез на додату вредност, независно од постојања уговора о поклону;

- приход правног лица који се укључује у обрачун основице за опорезивање порезом на добит правних лица, у

складу са законом којим се уређује опорезивање добити правних лица.

Такође, од опорезивања порезом на наслеђе и поклон изузима се наслеђе, односно поклон, и то:

- удела у правном лицу, односно хартија од вредности;
- мопеда, мотокултиватора, трактора, радних машина, државних ваздухоплова, односно ваздухоплова без сопственог погона;

- новца, права, односно ствари из члана 14. ст. 2. и 3. ЗПИ, које наследник наследи, односно поклонопримац прими на поклон, од истог лица, за вредност наслеђа односно поклона до 100.000 динара у једној календарској години по сваком од тих основа.

Ослобођења од пореза на пренос апсолутних права прописана су чланом 31. ЗПИ, према коме предузећа могу остварити пореско ослобођење:

- кад се апсолутно право преноси ради измирења обавеза по основу јавних прихода, у складу са прописима којима се уређује порески поступак и пореска администрација;

- код улагања апсолутних права у капитал привредног друштва – резидента Републике Србије, у складу са законом којим се уређују привредна друштва, осим на пренос права својине на возилу, пловилу и ваздухоплову;

- на размену земљишта којом најмање једно правно или физичко лице коме је пољопривреда претежна делатност, односно занимање, прибавља пољопривредно или шумско земљиште ради његовог груписања;

– на пренос уз накнаду амбулантних возила, специјалних путничких возила за обуку кандидата за возаче са уграђеним дуплим ножним командама, као и путничких возила за такси и „rent a car“ који су посебно означени;

– код продаје правног лица као стечајног дужника – у сразмери са учешћем друштвеног односно државног капитала у укупном капиталу тог правног лица;

– на пренос апсолутног права из чл. 23. или 24. ЗПИ на имовини или делу имовине субјекта приватизације, укључујући и имовину, односно део имовине субјекта приватизације у реструктурирању, са субјекта приватизације на купца имовине у поступку приватизације, по прописима којима се уређује приватизација;

– на стицање имовине, односно на остваривање обештећења по закону којим се уређује враћање одузете имовине и обештећење за одузету имовину;

– код конверзије права коришћења, односно права закупа, у право својине на грађевинском земљишту, у складу са законом којим се уређују планирање и изградња;

– код стицања права својине на земљишту по основу комасације;

– када је међународним уговором који је закључила Република Србија уређено да се неће плаћати порез на пренос апсолутних права.

Од опорезивања порезом на пренос апсолутних права изузима се:

– пренос, односно стицање апсолутног права из чл. 23. и 24. ЗПИ на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност;

– пренос, односно стицање апсолутног права из чл. 23. и 24. ЗПИ по основу расподеле ликвидационог остатка, који

се опорезује у складу са законом који уређује опорезивање дохотка грађана, односно добити правних лица;

– пренос апсолутног права из члана 23. ЗПИ са правног претходника на правног следбеника у статусној промени, у складу са законом којим се уређују привредна друштва;

– замена моторног возила, пловила, односно ваздухоплова извршена у гарантном року у складу са условима из гаранције, ако стране између којих се замена врши, поред моторног возила, пловила или ваздухоплова који се замењују, не дају другој страни и доплату у новцу или накнаду у другом облику;

– стицање права својине на посебним деловима непокретности деобом сувласничке заједнице између сувласника у сразмери са њиховим сувласничким деловима на дан деобе;

– пренос апсолутних права по основу експропријације.

4. Са аспектиа Закона о порезу на добити правних лица

Законом о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“, бр. 25/01...142/14, у даљем тексту: Закон) прописано је, између осталог, да се обвезник – предузеће за радно оспособљавање, професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалидних лица, ослобађа од плаћања пореза на добит сразмерно учешћу тих лица у укупном броју запослених (члан 46. Закона).

Одредбама члана 50а истог закона прописано је да се порески обвезник који уложи у своја основна средства, односно у чија основна средства друго лице уложи више од

једне милијарде динара, који та средства користи за обављање претежне делатности и делатности уписаних у оснивачком акту обвезника, односно наведених у другом акту обвезника, којим се одређују делатности које обвезник обавља и у периоду улагања додатно запосли на неодређено време најмање 100 лица, ослобађа плаћања пореза на добит правних лица у периоду од десет година сразмерно том улагању. Пореско ослобођење примењује се по испуњењу наведених услова, од прве године у којој је остварена опорезива добит.

5. Са аспекта Закона о порезу на доходак грађана и Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање

Одредбама члана 21в Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 80/02–др. закон, 135/04, 62/06, 65/06–исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11–УС, 93/12, 114/12–УС, 47/13, 48/13–исправка, 108/13, 57/14 и 68/14–др. закон) и члана 45. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13, 57/14 и 68/14–др. закон), прописане су олакшице за запошљавање нових лица које могу да се користе истовремено по оба основа – као пореска олакшица и олакшица у погледу доприноса за обавезно социјално осигурање по основу зараде новозапосленог лица.

Олакшица се реализује као право послодавца да оствари повраћај дела плаћеног пореза и повраћај дела плаћених доприноса за обавезно социјално осигурање (на терет запосленог и на терет послодавца) по основу зараде новозапосленог лица.

Послодавац има право на повраћај плаћеног пореза и плаћених доприноса и то:

1) 65% ако је засновао радни однос са најмање једним, а највише са девет новозапослених лица;

2) 70% ако је засновао радни однос са најмање 10, а највише са 99 новозапослених лица;

3) 75% ако је засновао радни однос са најмање 100 новозапослених лица.

Повраћај плаћеног пореза и плаћених доприноса врши се у складу са законом којим се уређује порески поступак и пореска администрација, у року од 15 дана од дана подношења захтева за повраћај надлежном пореском органу.

Право на олакшице може да оствари сваки послодавац – правно лице или предузетник из приватног сектора, који запошљавањем нових лица повећа укупан број запослених са којима је засновао радни однос у односу на број запослених које је имао на дан 31. марта 2014. године. Олакшице може да оствари и новоосновани послодавац који започне обављање делатности после 31. марта 2014. године. Коришћење олакшица је временски ограничено и у примени је у периоду почев од 1. јула 2014. године па закључно са 30. јуном 2016. године.

Поред тога, одредбама 21г Закона о порезу на доходак грађана и члана 45б Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање прописане су олакшице за запошљавање лица са инвалидитетом које такође могу да се користе истовремено по оба основа – као пореска олакшица и олакшица у погледу доприноса за обавезно социјално осигурање. Наиме, послодавац који на неодређено време запосли лице са инвалидитетом ослобађа се обавезе плаћања обрачунатог и обустављеног пореза из зараде тог лица, као и плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање који се плаћају на основицу, односно на терет средстава послодавца, за период од три године од дана заснивања радног односа тог лица.

У погледу опорезивања зараде, основицу пореза на зараде чини остварена, односно исплаћена зарада умањена за неопорезиви износ од 11.433 динара месечно.

Поред тога, у вези са опорезивањем зараде пореска ослобођења прописана су и за примања запосленог по основу:

1) накнаде трошкова превоза у јавном саобраћају (за долазак на посао и повратак са посла) – највише до 3.612 динара;

2) дневнице за службено путовање у земљи до износа од 2.168 динара, односно дневнице за службено путовање у иностранство до износа прописаног од стране надлежног државног органа;

3) накнаде трошкова смештаја на службеном путовању, према приложеном рачуну;

4) накнаде превоза на службеном путовању највише до 6.322 динара месечно;

5) солидарне помоћи за случај болести, здравствене рехабилитације или инвалидности запосленог или члана његове породице – до 36.123 динара;

6) поклона деци запослених старости до 15 година, поводом Нове године и Божића – до 9.031 динар годишње по једном детету;

7) јубиларне награде запосленима, у складу са законом који уређује рад – до 18.060 динара годишње.

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Годишњи порез на доходак грађана за 2014. годину

(Објашњење Министарства финансија, бр. 110-00-104/2015-04 од 1.4.2015. год.)

1. Годишњи порез на доходак грађана

Годишњи порез на доходак грађана плаћају физичка лица која су у календарској години остварила доходак већи од троструког износа просечне годишње зараде по запосленом исплаћене у Републици Србији у години за коју се утврђује порез, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике, у складу са одредбом члана 87. став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 80/02-др. закон, 135/04, 62/06, 65/06-исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11-УС, 93/12, 114/12-УС, 47/13,

48/13–исправка, 108/13, 57/14 и 68/14–др. закон, у даљем тексту: Закон).

2. Порески обвезници

Сагласно одредби члана 87. став 1. Закона, обвезници годишњег пореза на доходак грађана су физичка лица која су у календарској години остварила доходак већи од троструког износа просечне годишње зараде по запосленом исплаћене у Републици Србији у години за коју се утврђује порез, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике, и то:

- 1) резиденти за доходак остварен на територији Републике Србије и у другој држави;
- 2) нерезиденти за доходак остварен на територији Републике Србије.

3. Неопорезиви износ

Неопорезиви износ дохотка за 2014. годину је 2.211.336 динара и једнак је висини троструког износа просечне годишње зараде по запосленом исплаћене у Републици Србији у 2014. години, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике.

Према податку Републичког завода за статистику, објављеном у „Службеном гласнику РС“, број 8/15, просечна годишња зарада по запосленом у Републици Србији исплаћена у 2014. години износи 737.112 динара.

4. Приходи који се опорезују

Према одредби члана 87. став 2. Закона, предмет опорезивања годишњим порезом на доходак грађана су приходи који су исплаћени (остварени) у периоду од 1. јануара закључно са 31. децембром 2014. године, независно од тога за који су период исплаћени, и то:

- 1) зарада из чл. 13. до 14б Закона;
- 2) опорезиви приход од самосталне делатности из чл. 33. и 40. Закона;
- 3) опорезиви приход од ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине из чл. 55. и 60. Закона;
- 4) опорезиви приход од издавања непокретности из члана 63. став 3. Закона;
- 5) опорезиви приход од давања у закуп покретних ствари из члана 82. ст. 3. и 4. Закона;
- 6) опорезиви приход спортиста и спортских стручњака из члана 84а Закона;
- 7) опорезиви други приходи из члана 85. Закона;
- 8) приходи по основима из тач. 1) до 7) овог става, остварени и опорезовани у другој држави за обвезнике из става 1. тачка 1) члана 87. Закона.

5. Приходи који се умањују за плаћени порез и доприносе за обавезно социјално осигурање

Према одредби члана 87. став 3. Закона, зарада, опорезиви приход од самосталне делатности, опорезиви при-

ход од ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине, опорезиви приход спортиста и спортских стручњака и опорезиви други приходи из члана 85. Закона, умањују се за порез и доприносе за обавезно социјално осигурање плаћене у Републици Србији на терет лица које је остварило зараду, односно опорезиве приходе, а остали опорезиви приходи који су предмет опорезивања годишњим порезом – опорезиви приход од издавања непокретности и опорезиви приход од давања у закуп покретних ствари – умањују се за порез плаћен на те приходе у Републици Србији.

Дакле, за порез на доходак грађана и доприносе за обавезно социјално осигурање плаћене у Републици Србији на терет лица које је остварило приход умањују се:

- зарада,
 - опорезиви приход од самосталне делатности,
 - опорезиви приход од ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине,
 - опорезиви приход спортиста и спортских стручњака,
- и
- опорезиви други приходи из члана 85. Закона.

За порез на доходак грађана који је плаћен у Републици Србији умањују се следећи приходи:

- опорезиви приход од издавања непокретности и
- опорезиви приход од давања у закуп покретних ствари.

Највиша годишња основица доприноса за обавезно социјално осигурање за 2014. годину износи 3.685.560 динара („Службени гласник РС“, број 11/15).

У случају да су доприноси за обавезно социјално осигурање у току 2014. године плаћени из основице која прелази износ највише годишње основице доприноса од 3.685.560 динара, обвезник има право на повраћај више плаћеног износа доприноса сагласно Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13, 57/14 и 68/14–др. закон).

Одредбом члана 87. став 4. Закона прописано је да се доходак за опорезивање увећава за износ који се, у календарској години за коју се утврђује годишњи порез, обвезнику исплати по основу повраћаја доприноса за обавезно социјално осигурање у складу са законом који уређује доприносе за обавезно социјално осигурање. Сагласно томе, износ који је у 2014. години обвезнику исплаћен по основу повраћаја више плаћеног доприноса за обавезно социјално осигурање, урачунава се у доходак за опорезивање годишњим порезом за 2014. годину. Доходак за опорезивање не увећава се за износ који је у 2014. години обвезник остварио по основу повраћаја доприноса за обавезно социјално осигурање закључно за 2012. годину, сходно одредби члана 71. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, број 47/13). Примера ради, ако је обвезник у 2014. години остварио повраћај доприноса за обавезно социјално осигурање за 2011, 2012. и 2013. годину, доходак за опорезивање увећава се само за износ повраћаја који је остварио за 2013. годину.

Приходи остварени и опорезовани у другој држави умањују се за порез плаћен у тој другој држави (члан 87. став 5. Закона).

6. Доходак за опорезивање

Сагласно одредби члана 87. став 6. Закона, доходак за опорезивање чини разлика између дохотка утврђеног у складу са ст. 2. до 5. овог члана и неопорезивог износа из става 1. истог члана Закона.

То значи, да се доходак за опорезивање утврђује као разлика између годишњег збира прихода (који су предмет опорезивања годишњим порезом на доходак грађана, увећаног за износ који се обвезнику исплати по основу повраћаја доприноса) остварених у 2014. години умањеног за порез и доприносе за обавезно социјално осигурање (плаћене на остварени приход у тој календарској години) и неопорезивог износа од 2.211.336 динара.

Изузетно, обвезнику коме је у 2014. години вршено умањење нето прихода према одредбама Закона о умањењу нето прихода лица у јавном сектору („Службени гласник РС“, број 108/13), доходак за опорезивање умањује се за износ за који је у 2014. години извршено умањење нето прихода.

7. Пореска основица

Пореску основицу за плаћање годишњег пореза на доходак грађана представља опорезиви доходак, сагласно одредбама члана 88. Закона. Опорезиви доходак чини разлика између дохотка за опорезивање и личних одбитака из члана 88. став 1. Закона.

Према члану 88. став 1. Закона, обвезник годишњег пореза на доходак грађана има право на личне одбитке који износе:

- за обвезника - 40% од просечне годишње зараде по запосленом, што износи 294.845 динара;

- за издржаваног члана породице - 15% од просечне годишње зараде по запосленом, по члану, што износи 110.567 динара.

Укупан износ личних одбитака не може бити већи од 50% дохотка за опорезивање.

Ако су два или више чланова породице обвезници годишњег пореза на доходак грађана, одбитак за издржаване чланове породице може остварити само један обвезник.

8. Пореска стопа

Према одредби члана 89. Закона, годишњи порез на доходак грађана обрачунава се и плаћа по прописаној пореској стопи.

Наиме, за пореског обвезника који је у календарској години остварио опорезиви доходак до шестоструке просечне годишње зараде, стопа годишњег пореза је 10%.

Уколико је порески обвезник остварио опорезиви доходак који је виши од шестоструке просечне годишње зараде, на износ који је виши од шестоструке просечне годишње зараде примењује се стопа годишњег пореза од 15%.

Према томе, ако је порески обвезник остварио опорезиви доходак у износу који:

- није виши од 4.422.672 динара - примењује се пореска стопа од 10%;

- је виши од 4.422.672 динара - примењује се пореска стопа од 10% на износ који није виши од 4.422.672 динара, а пореска стопа од 15% на износ преко 4.422.672 динара.

9. Пореска пријава

Закључно са 31. мартом 2015. године пореска пријава за утврђивање годишњег пореза на доходак грађана за 2014. годину подносила се на Обрасцу ППДГ-2Р – Пореска пријава за утврђивање годишњег пореза на доходак грађана за ____ годину, који је био прописан Правилником о обрасцима пореских пријава за утврђивање пореза на доходак грађана који се плаћа по решењу („Службени гласник РС“, бр. 49/14 и 28/15).

Почев од 1. априла 2015. године пореска пријава за годишњи порез на доходак грађана подноси се искључиво у електронском облику, употребом електронских сервиса Пореске управе, на начин прописан правилником којим се уређује подношење пореске пријаве електронским путем, на Обрасцу ППДГ-2Р – Пореска пријава за утврђивање годишњег пореза на доходак грађана за ____ годину, који је прописан Правилником о обрасцима пореских пријава за утврђивање пореза на доходак грађана који се плаћа по решењу („Службени гласник РС“, бр. 49/14, 28/15 и 30/15).

Обвезник годишњег пореза на доходак грађана који је закључно са 31. мартом 2015. године поднео пореску пријаву за утврђивање годишњег пореза на доходак грађана за 2014. годину, непосредно или путем поште, не подноси пореску пријаву у електронском облику.

Пореска пријава подноси се најкасније до 15. маја 2015. године.

Пореску пријаву обвезник – резидент подноси пореском органу на чијој територији има пребивалиште, а обвезник – нерезидент пореском органу на чијој територији има боравиште.

Годишњи порез на доходак грађана утврђује решењем надлежни порески орган, на основу података из пореске пријаве, пословних књига и других података који су од значаја за утврђивање пореске обавезе.

НАПОМЕНА: Обвезници годишњег пореза на доходак грађана за 2014. годину, којима је у тој години вршено умањење нето прихода према одредбама Закона о умањењу нето прихода лица у јавном сектору, износ умањења нето прихода исказују на Обрасцу ППДГ-2Р под ред. бр. 3.13.1. – Износ умањења нето прихода. За потребе утврђивања годишњег пореза на доходак грађана, под ред. бр. 3.14. – Доходак за опорезивање, исказује се износ који представља разлику између укупног дохотка утврђеног у складу са ст. 2. до 5. члана 87. Закона (под ред. бр. 3.12) и неопорезивог износа (под ред. бр. 3.13), као и износа за који је у 2014. години извршено умањење нето прихода (под ред. бр. 3.13.1).

Пример начина обрачуна годишњег пореза за обвезника који је остварио приход по основу зараде код једног послодавца, уговора о ауторском делу (закључених са исплатиоцима који нису сврстани у јавни сектор, као и са исплатиоцем прихода сврстаним у јавни сектор у ком случају је извршено умањење нето прихода), од давања у закуп непокретности и коме је извршен повраћај доприноса за обавезно социјално осигурање за 2013. годину:

Ред. бр.	Опис	Износ
1.	Бруто зарада	5.000.000
2.	Неопорезиви износ зараде (11.000 + 11.242 x 11)	134.662
3.	Пореска основица (1 – 2)	4.865.338
4.	Порез (10% x 3)	486.534
5.	Највиша годишња основица доприноса	3.685.560
6.	Допринеси на терет запосленог (19,9% x 5)	733.426
7.	Укупно порез и допринеси (4 + 6)	1.219.960
8.	Приход за опорезивање (3 – 7)	3.645.378
9.	Бруто ауторски хонорар	4.000.000
10.	Нормирани трошкови (43% x 9)	1.720.000
11.	Опорезиви приход (9 – 10)	2.280.000
12.	Порез (20% x 11)	456.000
13.	Допринос за ПИО на терет примаоца (26% x 11)*	592.800
14.	Укупно порез и допринеси (12 + 13)	1.048.800
15.	Приход за опорезивање (11 – 14)	1.231.200
16.	Бруто приход од издавања непокретности	4.000.000
17.	Нормирани трошкови (25% x 16)	1.000.000
18.	Опорезиви приход (16 – 17)	3.000.000
19.	Порез (20% x 18)	600.000
20.	Приход за опорезивање (18 – 19)	2.400.000
21.	Износ по основу повраћаја доприноса за обавезно социјално осигурање	100.000
22.	Укупан годишњи приход (8 + 15 + 20 + 21)	7.376.578
23.	Неопорезиви износ	2.211.336
24.	Износ умањења нето прихода**	165.000
25.	Доходак за опорезивање (22 – 23 – 24)	5.000.242
26.	Лични одбци (за обвезника и једног члана)	405.412
27.	Опорезиви доходак – пореска основица за годишњи порез (25 – 26)	4.594.830
28.	Опорезиви доходак до шестоструке просечне годишње зараде	4.422.672
29.	Опорезиви доходак преко шестоструке просечне годишње зараде (27 – 28)	172.158
30.	Порез по стопи од 10% (10% x 28)	442.267
31.	Порез по стопи од 15% (15% x 29)	25.824
32.	Годишњи порез (30 + 31)	468.091

* Ради приказа начина обрачуна претпостављено је да је обвезник приходе остварио после 1. августа 2014. године, од када је стопа доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање 26%, сагласно Закону о изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, број 57/14).

** Уноси се износ за који је у 2014. години извршено умањење нето прихода обвезника, сагласно Закону о умањењу нето прихода лица у јавном сектору („Службени гласник РС“, број 108/13).

ПОРЕСКИ ПОСТУПАК И ПОРЕСКА АДМИНИСТРАЦИЈА

1. Да ли порески обвезник има право да надлежном пореском органу поднесе захтев за понављање поступка када надлежни суд правоснажном пресудом утврди да је уговор који је представљао правни основ за утврђивање пореских обавеза ништав?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-00597/2014-04 од 30.3.2015. год.)

Када надлежни суд правоснажном пресудом утврди да је уговор који је представљао правни основ за утврђивање пореских обавеза ништав (апсолутна ништавост), порески обвезник има право да надлежном пореском органу поднесе захтев за понављање поступка у складу са чланом 239. тачка

1. Закона о општем управном поступку („Сл. лист СРЈ“, бр. 33/97 и 31/01 и „Сл. гласник РС“, бр. 30/10, у даљем тексту: ЗУП). На основу поднетог захтева надлежни порески орган поништава решење о утврђивању пореских обавеза, чиме се поништавају и правне последице које је то решење произвело.

Одредбом члана 1. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/02, 84/02–исправка, 23/03–исправка, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05–др. закон, 62/06, 61/07, 20/09, 72/09–др. закон, 53/10, 101/11, 2/12–исправка, 93/12, 47/13, 108/13, 68/14 и 105/14, у даљем тексту: ЗПППА) прописано је да се тим законом уређују поступак утврђивања, наплате и контроле јавних прихода на које се овај закон примењује (у даљем тексту: порески поступак), права и обавезе пореских обвезника, регистрација пореских обвезника и пореска кривична дела и прекршаји.

Према одредби члана 3. став 1. ЗПППА, ако је другим законом питање из области које уређује овај закон уређено на друкчији начин, примењују се одредбе овог закона.

Ако овим законом није друкчије прописано, порески поступак се спроводи по начелима и у складу са одредбама

закона којим се уређује општи управни поступак (члан 3. став 2. ЗПППА).

Према одредби члана 54. став 1. ЗПППА, утврђивање пореза је делатност Пореске управе, односно пореског обвезника, која се састоји у издавању управних аката, односно у предузимању законом прописаних радњи, којима се установљава постојање појединачне пореске обавезе и одређују порески обвезник, пореска основица и износ пореске обавезе.

Одредбом члана 54. став 2. тачка 2) подтачка (1) ЗПППА прописано је да утврђивање пореске обавезе обавља Пореска управа, доношењем пореског решења у поступку пореске контроле – ако порески обвезник, супротно закону, не обави утврђивање пореске обавезе или га изврши нетачно или непотпуно.

Према члану 239. тачка 1) ЗУП, поступак окончан решењем против кога нема редовног правног средства у поступку (коначно решење) поновиће се ако се сазна за нове чињенице, или се нађе или стекне могућност да се употребе нови докази који би, сами или у вези са већ изведеним и употребљеним доказима, могли довести до друкчијег решења да су те чињенице, односно докази били изнесени или употребљени у ранијем поступку.

Понављање поступка може тражити странка, а орган који је донео решење којим је поступак завршен може покренути понављање поступка по службеној дужности (члан 240. став 1. ЗУП).

Због околности наведених у члану 239. тач. 1, 6, 7, 8. и 11. ЗУП странка може тражити понављање поступка само ако без своје кривице није била у стању да у ранијем поступку изнесе околности због којих тражи понављање (члан 240. став 2. ЗУП).

ФИНАНСИЈСКИ СИСТЕМ

ПЛАТНИ ПРОМЕТ

1. Да ли постоји могућност исплате готовог новца из пазара малопродајног објекта коришћењем платних картица потрошача, у смислу одредби Закона о платном промету?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-01557/2014-16 од 24.2.2015. год.)

Чланом 3. Закона о платном промету („Сл. лист СРЈ“, бр. 3/02, 5/03, „Сл. гласник РС“, бр. 43/04, 62/06, 111/09–др. закон и 31/11, у даљем тексту: Закон) прописано је да су правна лица и физичка лица која обављају делатност дужни да за плаћање у динарима отворе текући рачун у банци, да воде средства на том рачуну и врше плаћања преко тог рачуна, у складу са овим законом и уговором о отварању и вођењу тог рачуна закљученим с банком, док је ставом 5. истог члана Закона прописано да министар надлежан за послове финансија прописује услове и начин плаћања у

готовом новцу у динарима за правна лица и за физичка лица која обављају делатност.

Премда је интенција да се платни промет посебно правних лица и физичких лица која обављају делатност обавља безготовински, одредбама Закона и подзаконских прописа уређен је и начин располагања готовим новцем у обављању делатности. Тако је чланом 32. став 4. Закона прописано да су правна лица и физичка лица која обављају делатност дужна да динаре примљене у готовом по било ком основу уплате код банке најкасније у року од седам радних дана.

Претходно питање ближе је уређено чланом 5. став 1. Правилника о условима и начину плаћања у готовом новцу у динарима за правна лица и за физичка лица која обављају делатност („Сл. гласник РС“, бр. 77/11), којим је прописано да правна лица и физичка лица која обављају делатност, најкасније у року од седам радних дана, готов новац примљен по било ком основу уплаћују на свој рачун код банке.

Даље, чланом 40. тачка 10) Закона прописано је да банке, у обављању платног промета, организују издавање платних картица и плаћање платним картицама и другим инструментима плаћања. Платна картица се, сходно тачки 11. став 3. Одлуке о облику, садржини и начину коришћења

јединствених инструмената платног промета, користи за безготовинско плаћање и за подизање готовог новца код издаваоца картице или преко банкомата, док облик, садржину и начин употребе платне картице утврђује банка, у складу са својим потребама и међународним стандардима.

Имајући у виду наведено, мишљење Министарства финансија је да би исплата готовине из пазара малопродајног објекта коришћењем платних картица потрошача била у супротности са чланом 32. став 4. Закона и чланом 5. став 1. Правилника о условима и начину плаћања у готовом новцу у динарима за правна лица и за физичка лица која обављају делатност, а којима је прописана обавеза правних лица и физичких лица која обављају делатност да готов новац, примљен по било ком основу, уплате на свој рачун код банке.

Одговор у вези примене прописа дат је према подацима који су изнети у захтеву и из надлежности Министарства финансија, Сектора за финансијски систем, без улажења у прописе којима се уређује пословање привредних друштава, прописе о банкама, пореске прописе или акте пословних банака којима се утврђује начин употребе платне картице. Министарство финансија напомиње да, сходно члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Сл. гласник РС“, бр. 9/10),

Народна скупштина доноси аутентично тумачење закона, као и да, у складу са чланом 80. став 2. Закона о државној управи („Сл. гласник РС“, бр. 79/05, 101/07 и 95/10), мишљења органа државне управе нису обавезујућа.

РАЧУНОВОДСТВО

1. Евидентирање трошкова у пословним књигама правног лица везаних за учеснике на одређеном догађају, који су пословни партнери конкретног правног лица, као што су трошкови путовања, смештаја и исхране, као и штампања рекламног материјала, брошура и сл.

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-379/2014-08 од 30.3.2015. год.)

Одредбама члана 42. став 7. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетника („Сл. гласник РС“, бр. 95/14, у даљем тексту: Правилник) прописано је да се на рачуну 535 – *Трошкови рекламе и пропаганде*, исказују услуге по основу извршене рекламе и пропаганде, као и трошкови по основу рекламног и пропагандног материјала.

Одредбама члана 44. став 3. Правилника утврђено је да се на рачуну 551 – *Трошкови репрезентације*, исказују издаци за репрезентацију, укључујући и вредност сопствених производа, робе и услуга.

Имајући у виду наведено, а у вези са питањем под ред. бр. 1 из захтева, Министарство финансија би желело да укаже на следеће:

1) према мишљењу Министарства финансија, трошкови путовања, смештаја и исхране учесника, који су пословни партнери конкретног правног лица, на одређеном догађају, треба да буду евидентирани као нематеријални трошкови на рачуну 551 – *Трошкови репрезентације*, под условом да је ова накнада трошкова у функцији обављања посла;

2) остале трошкове који укључују: штампање рекламног материјала, брошура и сл. би, према мишљењу Министарства финансија, требало евидентирати на рачуну 535 – *Трошкови рекламе и пропаганде*.

Министарство финансија жели, посебно, овом приликом, да укаже да свако правно лице треба да разграничење трошкова рекламе и пропаганде, с једне, односно трошкова репрезентације, с друге стране, уреди у складу са својим општим актом.

Евидентирање пословних промена (укључујући и претходно наведене) врши се на основу веродостојних рачуноводствених исправа у смислу члана 8. став 1. Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС“, бр. 62/13). Дакле, поред фактура (како је наведено у предметном захтеву), као доказ да је одређени трошак настао и по томе извршено плаћање са текућег (пословног) рачуна правног лица, може се сматрати било која друга веродостојна рачуноводствена исправа на основу које се недвосмислено може сазнати основ, врста и садржај пословне промене (нпр. уговор и сл.).

Давање производа, чији је дистрибутер правно лице, пословним партнерима би, према мишљењу Министарства

финансија, такође требало евидентирати у пословним књигама правног лица на рачуну 551 – *Трошкови репрезентације*.

Министарство финансија напомиње да би свако правно лице својим општим актом требало да детаљније уреди питања одобравања и висине трошкова репрезентације.

На крају, Министарство финансија би желело да истакне да би, приликом утврђивања да ли одређени трошак треба сматрати рекламом и пропагандом или репрезентацијом, требало поћи од правила да су услуге учињене за рекламу и пропаганду намењене под истим условима већем броју лица (непознатих), за разлику од услуга учињених за репрезентацију које су намењене само унапред одређеним (познатим) лицима.

2. Начин вредновања недовршене производње пољопривредних култура на дан 31. децембар текуће године на основу МРС 41: Пољопривреда

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-00-629/2014-08 од 13.3.2015. год.)

Законом о рачуноводству („Сл. гласник РС“, бр. 62/13, у даљем тексту: Закон) уређују се обвезници примене овог закона, разврставање правних лица, организација рачуноводства и рачуноводствене исправе, услови и начин вођења пословних књига, признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима, састављање, достављање и јавно објављивање финансијских извештаја и годишњег извештаја о пословању, Регистар финансијских извештаја, Национална

комисија за рачуноводство, као и надзор над спровођењем одредби овог закона.

Одредбом члана 20. Закона прописано је да за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима, велика правна лица, правна лица која имају обавезу састављања консолидованих финансијских извештаја (матична правна лица), јавна друштва, односно друштва која се припремају да постану јавна, у складу са законом којим се уређује тржиште капитала, независно од величине, примењују МСФИ.

Министарство финансија посебно указује на примену МРС 41: Пољопривреда, који се примењује на „рачуноводствено обухватање следећих ставки које су повезане са пољопривредном делатношћу:

- а) биолошких средстава;
- б) пољопривредних производа у моменту убирања; и
- ц) државних давања на која се односе параграфи 34. и

35“.

Одредбама параграфа 12. овог стандарда прописано је да се биолошко средство одмерава приликом почетног признавања и на крају сваког извештајног периода по фер вредности умањеној за трошкове продаје, осим у случају описаном у параграфу 30, када се фер вредност не може поуздано одмерити.

Према наводима из захтева, предметно привредно друштво рачуноводствено обухвата биолошка средства (претежно културе житарица) у процесу биолошке трансформације као залихе недовршене производње у оквиру рачуна 110 – Недовршена производња, „по цени коштања на дан 31.12. текуће године, имајући у виду да стандард дозвоља-

ва одступање од фер вредности у раним фазама животног циклуса производа, када цена коштања представља приближно фер вредност производа обзиром да је мали степен биолошке трансформације наступио од тренутка садње, односно настанка иницијалних трошкова (непосредно пре дана биланса) или када се очекује да утицај биолошке трансформације на цену не буде материјално значајан.“

Са друге стране, у захтеву који је достављен наведено је, такође, да се ревизор не слаже са претходно наведеним начином рачуноводственог обухватања биолошких средстава, скретањем пажње да није у потпуности примењен МРС 41: Пољопривреда, и да залихама недовршене производње на рачуну 110 – Недовршена производња „осим трошкова које је предметно привредно друштво укључило по цени коштања треба да укључи и: разлику између планираних прихода и планираних трошкова који ће настати у наредној години (планирани приходи: принос \times цена готовог производа) – (планирани трошкови: минерално ђубриво, машинска обрада, зараде и др.).“

Према томе, на основу мишљења ревизора, вредновање недовршене производње биолошких средстава (у овом случају, претежно културе житарица) треба бити исказано по фер вредности умањеној за трошкове продаје, у складу са рачуноводственим прописима и МРС 41.

Имајући у виду претходно наведено, овом приликом Министарство финансија жели да укаже да у конкретној ситуацији, а на бази предметног захтева, није у могућности да да прецизно тумачење. Ово посебно имајући у виду да је у складу са Законом о рачуноводству прописана обавеза правног лица да састави финансијске извештаје у складу са

МСФИ, док је крајња одговорност ревизора да потврди, односно изрази мишљење о усклађености тих финансијских извештаја са МСФИ.

Дакле, наведено питање је пре свега питање процене ревизора, а и руководства предметног привредног друштва, тј. да ли ће се ревизор сложити са проценом руководства, о чему (на бази достављеног захтева, односно информација којима располажемо) Министарство финансија не може да да прецизније тумачење.

РЕГУЛИСАЊЕ ОБАВЕЗА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ПО ОСНОВУ ЗАЈМА ЗА ПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ

1. Предлог за измене Закона о регулисању обавеза Републике Србије по основу зајма за привредни развој којима би се омогућило оним уплатиоцима зајма који нису били у могућности да изврше пријаву свог потраживања у прописаном року, због околности да су били на привременом боравку у иностранству, да остваре право на повраћај уплаћених средстава за зајам за привредни развој, увећана за каматну стопу до дана исплате

(Мишљење Министарства финансија, бр. 07-00-00044/2015-16 од 3.3.2015. год.)

У допису се исправно наводи да је чланом 6. Закона о регулисању обавеза Републике Србије по основу зајма за привредни развој („Сл. гласник РС“, бр. 43/04, у даљем тексту: Закон) прописано да пријаву потраживања по основу уплате

девизних средстава грађана, која је вршена по основу Закона, лице које остварује ово право може поднети у року од 60 дана од дана објављивања позива за пријаву потраживања. Истовремено, Министарство финансија подсећа да је у члану 5. Закона наведено да ће министарство надлежно за послове финансија објавити позив за пријаву потраживања у „Службеном гласнику Републике Србије“ и најмање два дневна листа која се дистрибуирају на целој територији Републике, у року од седам дана од дана ступања на снагу овог закона, те да је, у складу са наведеним одредбама, Министарство финансија дана 30. априла 2004. године објавило позив за пријаву потраживања у ком је, уједно, објашњен начин пријаве потраживања, коме се подноси пријава и остали подаци у вези са подношењем пријава и обављањем административних послова у вези са тим.

По истеку рока од 60 дана од дана објављивања позива за пријаву потраживања, престаје право на пријаву потраживања по основу уплате девизних средстава по основу Закона, како је наведено у члану 6. став 2. Закона. Изузетак представљају случајеви кад лице, које остварује право по основу уплате девизних средстава, не пријави своја потраживања у поменутом року због више силе, у ком случају то потраживање може пријавити у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона, а који рок је истекао 28. априла 2005. године.

Како је рок из члана 6. Закона преклузивног карактера, његовим истеком престало је да постоји право на

пријаву потраживања по основу уплате девизних средстава по основу Закона уколико га титулар није искористио у том року, а што је наведено и у самој законској одредби. Поменуто је потврђено и правним закључком који је усвојен на седници представника грађанских одељења и одељења радних спорова свих апелационих судова одржаној 14. маја 2014. године, а у ком је наведено да је право на враћање зајма за привредни развој условљено подношењем пријава потраживања у роковима прописаним Законом, а који су истекли 30. јуна 2004. године, односно 28. априла 2005. године, у случају када лице своја потраживања није пријавило због више силе.

Истовремено, Министарство финансија подсећа да је Република Србија, ради измиривања обавеза насталих по основу зајма за привредни развој, издала обвезнице којима се обавеза Републике Србије, укључујући и унапред обрачунату камату по стопи од 2% годишње од дана издавања обвезница до рока доспећа, измиривала према следећој динамици, утврђеној чланом 4. Закона:

- 31. августа 2004. године – до 530 евра;
- 31. августа 2005. године – до 1.060 евра;
- 31. августа 2006. године – до 5.000 евра;
- 31. августа 2007. године – до износа коначне обавезе.

Премда претходно наведено указује да је Република Србија своје обавезе, настале по потраживањима пријављеним у складу с одредбама Закона, извршила у потпуности, у складу са Законом утврђеном динамиком

исплате и у роковима утврђеним овим законом, Министарство финансија захваљује на достављеном предлогу који ће имати у виду приликом разматрања нормативних активности у наредном периоду.

**ФИНАНСИСКИ ПРОСИДОНЕТИ
У МАРТУ 2015. ГОДИНЕ**

ЗАКОНИ

Закон о потврђивању Споразума о зајму између KfW, Франкфурт на Мајни и Републике Србије, у износу до 15.000.000 евра за Пројекат „Енергетске ефикасности у јавним објектима“	<i>Сл. гласник РС – Међународни уговори</i> , бр. 6 од 23. марта 2015. год.
Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Савета министара Републике Албаније о узајамној помоћи у спречавању, истраживању и сузбијању царинских прекршаја	<i>Сл. гласник РС – Међународни уговори</i> , бр. 6 од 23. марта 2015. год.
Закон о изменама и допунама Царинског закона	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 29 од 23. марта 2015. год.

УРЕДБЕ

Уредба о условима и начину за примену мера за заштиту права интелектуалне својине на граници	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 25 од 13. марта 2015. год.
--	--

ПРАВИЛНИЦИ

Правилник о каматним стопама за које се сматра да су у складу са принципом „ван дохвата руке“ за 2014. годину	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 23 од 2. марта 2015. год.
Правилник о измени Правилника о одређивању царинских органа за царињење одређених врста робе или спровођење одређених поступака	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 24 од 6. марта 2015. год.
Правилник о извештавању о реализацији пројеката и програма који се финансирају из извора финансирања 11 – Примања од иностраних задуживања	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 25 од 13. марта 2015. год.

Правилник о изменама и допунама Правилника о обрасцима пореских пријава за утврђивање пореза на доходак грађана који се плаћа по решењу	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 28 од 20. марта 2015. год.
Правилник о садржају пореске пријаве за обрачун пореза на добит правних лица	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 30 од 27. марта 2015. год.
Правилник о изменама и допунама Правилника о обрасцима пореских пријава за утврђивање пореза на доходак грађана који се плаћа по решењу	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 30 од 27. марта 2015. год.

ОДЛУКЕ

Одлука о измени и допунама Одлуке о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 25 од 13. марта 2015. год.
Одлука о поступању даваоца финансијских услуга по приговору корисника финансијских услуга и поступању Народне банке Србије по притужби тих корисника	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 25 од 13. марта 2015. год.
Одлука о условима за смањење царинских дажбина на одређену робу	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 28 од 20. марта 2015. год.
Одлука о измени Одлуке о одређивању пољопривредних и презрамбених производа за које се плаћа посебна дажбина при увозу и утврђивању износа посебне дажбине	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 28 од 20. марта 2015. год.
Одлука о ближим условима и начину прибављања и избора понуда за преузимање, односно продаје акција, имовине и обавеза банке у реструктурирању	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 30 од 27. марта 2015. год.
Одлука о ближим условима и начину обављања привремене управе у банци	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 30 од 27. марта 2015. год.

Одлука о садржини докумената и доказа који се подносе уз захтев за давање дозволе за рад и давање појединих сагласности и одобрења Народне банке Србије банци за посебне намене, као и о ближим условима и начину давања појединих сагласности и одобрења друштву за управљање имовином	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 30 од 27. марта 2015. год.
Одлука о ближим условима и начину вршења контроле банака и посебне ревизије банке	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 30 од 27. марта 2015. год.
Одлука о минималном захтеву за капиталом и подобним обавезама банке Одлука о финансијској подршци унутар банкарске групе	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 30 од 27. марта 2015. год. <i>Сл. гласник РС</i> , бр. 30 од 27. марта 2015. год.
Одлука о ближим условима и начину вршења независне процене вредности имовине и обавеза банке ради утврђивања испуњености услова за покретање поступка реструктурирања Одлука о ближим условима конверзије елемената допунског капитала банке, односно банке у реструктурирању и ближим условима и начину вршења отписа и конверзије обавеза банке у реструктурирању	<i>Сл. гласник РС</i> , бр. 30 од 27. марта 2015. год. <i>Сл. гласник РС</i> , бр. 30 од 27. марта 2015. год.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

336

БИЛТЕН: службена објашњења и стручна
мишљења за примену финансијских прописа,
главни уредник Горана Грозданић. – Год. 32,бр.
1 / 2 (1992) – . – Београд: Министарство
финансија Републике Србије,
1992-. – 20 цм

Месечно. –
ISSN 0354-3242 = Билтен, службена
објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских прописа
COBISS. SR-ID 43429132